

- » Kod djece koja se boje usmenog ispitivanja, potrebno je uvježbavanje (gluma) situacije.

Ponašanje na ispitu

- » Savjetujte dijete da pažljivo sluša upute učitelja prije testa, kako ne bi nešto preskočilo.
- » Savjetujte dijete da na početku testa "preleti" preko svih pitanja, kako bi prepoznalo ona koja su lakša i ona koja su teža. Kad u testu naiđe na ono pitanje na koje trenutno ne može odgovoriti, treba ga preskočiti i vratiti se na to pitanje kasnije.
- » Upozorite dijete da čita pitanja do kraja, a ne samo djelomično.
- » Savjetujte dijete da, ako završi pisanje testa prije predviđenog vremena, treba još jednom provjeriti odgovore na pitanja.

Jutro prije ispita

- » Pripremite djetetu "dobar" doručak.
- » Budite sigurni da je dijete u školu krenulo na vrijeme i da neće kasniti.
- » Ohrabrite dijete i poželite mu sreću (ne spominjite važnost postizanja dobrih rezultata).

A nakon ispita?

- » Izuzetno je važno da dijete nakon testa ili ispitivanja zna rezultate koje je postiglo te u čemu je eventualno pogriješilo. Ako je test donijelo kući, porazgovarajte o eventualnim pogreškama (objasnite djetetu što se od njega tražilo i koji je točan odgovor). Dijete treba shvatiti namjenu testa - provjera naučenog, ali i, što je još važnije, saznanje koje gradivo treba ponoviti ili naučiti.
- » S djetetom nikad ne razgovarajte samo o ocjeni, broju riješenih zadataka ili broju dobivenih bodova na testu. RAZGOVARAJTE O NAPRETKU KOJE JE POSTIGLO U SVOJEM ZNANJU I/ILI O NAPRETKU U SAVLADAVANJU STRAHA.

Udruga roditelja
KORAK PO KORAK

Ilica 73, Zagreb
tel. 01/4855-578, fax. 01/4847-598
info@udrugaroditeljapkh.hr
www.udrugaroditeljapkh.hr

Izdavač
Udruga roditelja Korak po korak

Autorice teksta
Sanja Brajković i Željka Živković

Recenzija
Gorana Hitrec

Oblikovanje
Romana Rođaković

Tisak
CORRECTUS MEDIA d.o.o.

Drugo izdanje
2014.

STRAHOVI I ANKSIJOSNOST

KAKO POMOĆI DJETETU?

Općenito gledajući, strah je razumljiva reakcija na opasnu situaciju. On je ljudskom rodu omogućio očuvanje života jer nas je u životno opasnim situacijama tjerao na bijeg i obranu. Iako je strah kod ljudi sasvim normalna pojava, on nam ponekad onemogućava da normalno funkcioniramo.

Osnovne preporuke za roditelje koji žele pomoći djetetu koje se pretjerano boji:

- » Poučite dijete koje su opasnosti realne, a samim tim i strahovi, a koje su opasnosti nemoguće.
- » Kad je dijete u strahu, dobro je pokušati pridobiti njegovu pozornost (pođimo s djetetom u šetnju, čitajmo s njim knjigu ili igrjamo igru, razgovarajmo...). Učite dijete kako da samo preusmjeri svoju pažnju kad ga je strah nečega što ne može izbjeći (*"Možeš misliti na nešto lijepo. Na što ćeš misliti?"*).
- » Ohrabrite dijete (*"Uskoro ćemo zajedno slaviti tvoj uspjeh."*).
- » Razgovarajte s djetetom (razgovor ne bi smio trajati predugo jer dijete stječe dojam da se i roditelj boji, pa postaje još nervoznije).
- » Dijete naučite nekim postupcima svladavanja straha od kojih je najvažnija procjena vjerojatnosti da će se dogoditi upravo ono čega se dijete boji (*"Koliko si siguran da će se to dogoditi?"*).

"Neću ići u školu!" "Možeš li ostati sa mnom?" "Boli me trbuh. Mogu li ostati kod kuće?" To su rečenice koje je barem jednom iz usta svojeg djeteta čula većina roditelja. Ponekad se iza tih rečenica kriju i dublji problemi.

Kako prepoznati strah od škole?

- » Dijete se boji ići u školu ili ostati samo u školi bez odrasle osobe iz obitelji (najčešće roditelja).
- » Prije polaska u školu dijete se žali na glavobolju, trbobolju ili druge bolove koji nisu tjelesno utemeljeni.
- » Kad ostane kod kuće zbog "bolesti", odjednom se

osjeća puno bolje.

- » Dijete stalno odlaže odlazak u školu (ne može odlučiti što obući, dugo se oblači, zaboravlja stvari i vraća se kući i sl.) pa stalno kasni na nastavu.

Kako roditelji mogu pomoći?

- » Saznajte postoji li problem zbog kojega vaše dijete ne želi ići u školu. Ako postoji konkretan problem zbog kojega dijete ne želi ići u školu, zajednički rješavajte taj problem (npr. ako se dijete boji usmenog odgovaranja, možete zajednički uvježbavati tu situaciju).
- » Pokušajte s djetetom napraviti listu "zašto sve ne volim školu". Ta lista može pomoći roditeljima da smanje i spriječe uzroke zbog kojih dijete ne voli ići u školu (npr. ako dijete napiše "ne volim ići u školu zbog čitanja", roditelj bi s učiteljicom mogao dogovoriti manje stresne metode ispitivanja čitanja).
- » Nikako ne naređujte djetetu da mora ići u školu. Pokušajte razumjeti njegov strah i objasniti mu zašto je odlazak u školu važan.
- » Provedite što je moguće više vremena s djetetom dok ono nije u školi.
- » Ako je dijete sramežljivo i ne uspijeva se sprijateljiti u školi, pomozite mu savjetima i/ili uključivanjem u neke školske i izvanškolske slobodne aktivnosti.
- » Pohvalite dijete za svaki njegov trud da svlada strah.
- » Traje li ovaj problem dugo i/ili ako je preintenzivan, potražite pomoć stručnjaka (školskog psihologa ili liječnika).
- » Neka dijete jede zdravu hranu i dovoljno spava - usvajajte zdrave načine življenja.
- » Vježbajte s djetetom različite metode opuštanja (npr. duboko disanje i sl.).

Strah od ispitivanja, testova i ocjenjivanja

Dijete postane toliko nervozno kad se nađe pred testom ili pred pločom kod usmenog ispitivanja, da ima osjećaj

kako mu je sve znanje "isparilo", čak i u slučaju kad se vrlo dobro pripremio za test ili ispitivanje.

Kako pomoći djetetu koje se boji ispita?

Pripremanje

- » Motivirajte dijete da se za test priprema dovoljno unaprijed.
- » Motivirajte dijete da svaki dan ukratko ponovi gradivo iz predmeta u kojem iskazuje probleme.
- » Ako dijete ne razumije gradivo, neka pribilježi pitanja koja će drugi dan postaviti nastavniku.
- » Ponekad je dobro da dijete uči sa svojim vršnjakom.

Vježbanje

- » Danas su u knjižarama dostupne mnoge vježbenice, radni listovi i sličan materijal koji služi za uvježbavanje gradiva. Savjetujte se s učiteljem koja bi od tih knjižica bila najprimjerenija za vaše dijete.
- » Ako vaše dijete koristi vježbenice, pregledavajte način rješavanja zadataka kako biste mu mogli pomoći u onim dijelovima koje teže svladava.
- » Pogledajte u djetetovim bilježnicama je li učitelj s učenicima radio neke probne testove. Kad vježbate s djetetom, koristite slične zadatke koje je u svom probnom testu koristio i učitelj.

Smanjivanje straha

- » Uvježbavajte s djetetom tehnike opuštanja kao što su duboko disanje, polako opuštanje ruku i nogu, opuštanje mišića lica. Te tehnike dijete može koristiti neposredno prije pisanja testa kako bi smanjilo napetost.
- » Djeca koja pate od straha od ispita, često za vrijeme pisanja testa razmišljaju o negativnom ishodu testa (*"Sigurno ću dobiti jedan."*, *"Što će mama reći?"* i sl.) Zbog toga se ne mogu usredotočiti na zadatke koje imaju pred sobom. Učite svoje dijete pozitivnim razmišljanjima o testu (npr. *"Učio sam i znat ću riješiti većinu pitanja."*, *"Ovo je samo test."*, *"Kasnije se mogu uzrujavati, sad idem rješavati test."*).

